

НЕСТУЛЯ Світлана

докторка педагогічних наук, доцентка кафедри педагогіки та суспільних наук,
директорка навчально-наукового інституту лідерства
ВНЗ Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі»

DOI 10.31651/2524-2660-2021-3-98-103

ORCID 0000-0002-5736-4249

КОВАЛЕНКО Юлія Миколаївна

старша викладачка кафедри української та іноземних мов,
Харківська державна академія фізичної культури
e-mail: julawa09@gmail.com

УДК 378:[796.075.6.065.4:796.075.2](045)

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА МОДЕЛІ МЕНЕДЖЕРА У СПОРТИВНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

Розглянуто загальну характеристику моделі менеджера у спортивній діяльності. Автор розкриває основні риси поняття «менеджер» та «спортивний менеджер».

Проаналізовано попит на фахівців-управлінців галузі фізичної культури та спорту.

Розкрито результати навчання майбутніх фахівців галузі знань 01 Освіта/Педагогіка, спеціальності «017 Фізична культура і спорт» за спеціалізацією «Менеджмент у спортивній діяльності»; вказано, що повинен знати і вміти менеджер у спортивній галузі. Стаття характеризує основні рівні менеджменту та надає змістовну характеристику його видам. Ґрунтовно проаналізовано види професійної діяльності менеджерів спортивної галузі.

Зазначено функції, які виконує менеджер спортивної діяльності для ефективного функціонування фізкультурно-спортивної організації.

Охарактеризовано професійно-важливі якості менеджера у спортивній діяльності (індивідуальні, професійні).

Ключові слова: *менеджер; менеджер спортивної діяльності; модель менеджера; управлінська компетентність; функції менеджера у спортивній діяльності.*

Постановка проблеми. Фізична культура і спорт є невід'ємною частиною загальної культури особистості, а також важливим чинником здорового способу життя, профілактикою захворювань, організації дозвілля, формування гуманістичних цінностей і створення умов для всебічного гармонійного розвитку людини. Політика держави у сфері фізичної культури і спорту характеризується формуванням умов до здорового способу життя, оздоровчої активності громадян, а саме усвідомленням значущості здоров'я населення як найвищої соціальної цінності держави. Розуміння того, що майбутнє країни залежить від здорової нації, веде до посилення ролі фізичної культури та спорту в діяльності

державних органів управління. У системі державного управління фізичною культурою і спортом центральною є проблема забезпечення відповідних органів висококваліфікованими фахівцями та стратегічного управління кадровими ресурсами. Саме тому держава звертає свою увагу на необхідність удосконалити та модернізувати систему підготовки кадрового забезпечення державних органів управління та менеджерів спортивної галузі, адже сучасні заклади фізичної культури і спорту потребують фахівців із вищою освітою, які можуть кваліфіковано реалізовувати свою фахову компетентність та функції управління відповідно до вимог ринку [1; 2, с. 19].

Мета статті. Розглянути й обґрунтувати модель менеджера у спортивній діяльності.

Аналіз останніх досліджень публікацій. В реаліях сьогодення особливої гостроти набуває питання якісної підготовки майбутніх менеджерів спортивної діяльності. Дослідженням проблем кадрового забезпечення сфери фізичної культури і спорту займаються В. Білогур, О. Жданова, Т. Курчаба; аналізом діяльності менеджерів спортивної галузі та проблемами їхньої підготовки займаються Є. Воробйова, О. Гонтарук, М. Дудчак, В. Жолдак, Ю. Мічуда, І. Переверзіна та багато інших науковців. Досвід закордонних вчених узагальнено в працях таких авторів: Г. Філіпс та Дж.Т. Вуд (G. Phillips, & J.T. Wood), Т. Гофман (T. Hoffmann), В. Хатмахер (W. Hutmacher), Б. Шпіцберг (B. Spitzberg), Дж. Віман (J. Wiemann).

Виклад основного матеріалу дослідження. На певній стадії кооперації та поділу праці в фізкультурно-оздоровчих і спортивних організаціях виникає спортивний менеджмент, як особливий вид трудової і професійної діяльності.

Стрімке зростання ролі управлінських кадрів у діяльності будь-яких фізкультурно-оздоровчих організацій спричинило зміну парадигми управлінської освіти в цілому та появу необхідності організації системи другої вищої освіти для менеджерів зокрема. Потреби сучасного суспільства не обмежуються лише наявністю менеджерів, що виконують базовий набір функцій, а потребують їхньої високої компетенції стосовно змісту діяльності керованої ними організації [3, с. 81; 4].

За Міжнародною стандартною класифікацією професій 2008 року (International Standard Classification of Occupations 2008 – ISCO-2008) «Менеджери (керівники)» (Managers) планують, спрямовують, координують та оцінюють всебічну діяльність підприємств, урядових структур та інших

організацій або організаційних одиниць, які є у їхньому складі, а також формулюють і аналізують їх політику, нормативні акти, правила й настанови.

Отже менеджер з адміністративної діяльності здійснює керівництво діяльністю адміністративної служби інституції та несе персональну відповідальність перед керівництвом за виконання покладених на нього обов'язків. Він також розподіляє обов'язки між структурними підрозділами служби або її працівниками, спрямовує, координує та контролює їх роботу [5, с. 594].

Сучасний менеджер спортивної діяльності має швидко реагувати на зміни зовнішнього середовища, пропонувати нові, нестандартні рішення, генерувати оригінальні ідеї та пропозиції, розробляти та реалізовувати ефективні стратегії організаційного розвитку, координувати складні соціально-економічні процеси в організаціях, використовувати ефективні методи управління.

За інформацією, наданою центральними та місцевими органами виконавчої влади, в Україні функціонують 1155 спортивних клубів, 1209 дитячо-юнацьких спортивних шкіл, 18 спеціалізованих навчальних закладів спортивного профілю, 34 школи вищої спортивної майстерності, 18 центрів олімпійської підготовки, 2 центри студентського спорту вищих навчальних закладів, 1042 фізкультурно-оздоровчі заклади, 182 центри фізичного здоров'я населення, 39 центрів фізичної культури і спорту інвалідів [6, с.3]. Отже, попит на кваліфікованих фахівців-управлінців галузі спорту в Україні має тенденцію до збільшення.

Державні заклади вищої освіти готують майбутніх фахівців з менеджменту у спортивній діяльності згідно ринкових вимог. Серед компетентностей, які зазначені у Стандарті вищої освіти України для бакалаврів галузі знань 01 Освіта/Педагогіка, спеціальності «017 Фізична культура і спорт» є: інтегральна компетентність, загальні компетентності та спеціальні (фахові, предметні) компетентності. Стандарт затверджено та введено в дію наказом Міністерства освіти і науки України від 24.04.2019 р. № 567 [7].

Серед результатів навчання за вказаною освітньо-професійною програмою є наступні: готовність до зміцнення особистого та громадського здоров'я шляхом використання рухової активності людини та інших чинників здорового способу життя; проведення роз'яснювальної роботи серед різних груп населення, використовувати засвоєнні уміння і навички занять популярними видами рухової активності оздоровчої спрямованості; знати сутність, принципи,

методи менеджменту фізичної культури; вміти аргументувати управлінські рішення для вирішення проблем, які виникають в роботі суб'єктів фізичної культури і спорту, використовувати нормативні та правові акти, що регламентують професійну діяльність; вміти організувати та проводити масові фізкультурні заходи та спортивні змагання, виконувати основні функції управління в сфері фізичної культури та спорту, оцінювати фінансово-майновий стан фізкультурно-спортивної організації, розробляти програми оптимізації її діяльності; знати теоретичні основи ринкових відносин у сфері фізичної культури і спорту, класифікацію фізкультурно-спортивних послуг, особливості фізкультурно-спортивних послуг та сферу їх застосування, особливості дослідження вподобань споживачів фізкультурно-спортивних послуг; знати теоретичні основи маркетингу у сфері фізичної культури та спорту, особливості формування ринку фізкультурно-спортивних послуг та принципи конкурентоспроможності фізкультурно-спортивних організацій та інших суб'єктів ринкових відносин; знати теоретичні основи стратегічного менеджменту фізичної культури, методи формування стратегії фізкультурно-спортивної організації; вміти застосовувати отримані знання на практиці і демонструвати їх високий рівень в професійній діяльності.

Випускники спроможні обіймати посади, кваліфікаційні вимоги яких передбачають наявність ступеня бакалавра, у суб'єктах господарювання, які здійснюють такі види економічної діяльності (за КВЕД ДК 009:2010): 85.51 Освіта у сфері спорту та відпочинку; 93.11 Функціонування спортивних споруд; 93.12 Діяльність спортивних клубів; 93.13 Діяльність фітнес-центрів; 93.19 Інша діяльність у сфері спорту; 93.29 Організування інших видів відпочинку та розваг [8, с. 405].

Ґрунтовно проаналізувавши Класифікатор професій ДК 003:2010 визначимо перелік професій і відповідних кваліфікаційних характеристик посад менеджерів у спортивній діяльності:

1. Законодавці, вищі державні службовці, керівники, менеджери.

2. Керівники підприємств, установ та організацій: голова (спортивного) клубу; директор (керівник) фізкультурно-спортивного підприємства, установи, організації; директор (начальник) професійного навчально-виховного закладу (училища); директор (ректор, начальник) закладу вищої освіти (університету, академії, інституту, коледжу тощо); директор (оздоровчого, спортивного, туристичного) комплексу;

директор навчально-виховного закладу (середньої загальноосвітньої школи, спеціалізованої школи, гімназії, інтернату тощо); директор (начальник) курсів підвищення кваліфікації; директор (начальник) навчально-тренувального центру; директор школи (вищої спортивної майстерності, спеціалізованої дитячо-юнацької, спортивно-технічної тощо); начальник управління; начальник училища.

3. Керівники підрозділів у сфері фізичної культури, відпочинку та спорту: завідувач відділення, (декан) у коледжі; завідувач спортивної бази; головний тренер команди (збірної, клубної); головний адміністратор; завідувач спортивної споруди; керівник фізичного виховання; начальник (завідувач) тренажерного комплексу (залу); начальник туристської бази; начальник клубу; начальник команди з виду спорту; начальник табору.

4. Менеджери підприємств, установ, організацій та їх підрозділів: менеджери у сфері культури, відпочинку та спорту [9].

У 85 випуску «Спортивна діяльність» Довідника кваліфікаційних характеристик професій працівників містяться кваліфікаційні характеристики, що застосовуються як нормативні документи та можуть бути використані як основа при складанні посадових інструкцій менеджерів у спортивній діяльності [10].

Зазначимо також, що в Україні є деякі відмінності у професіях «менеджер у спортивній діяльності» та «спортивний менеджер». Його завданнями є: організація діяльності спортивних клубів і спортсменів, робота з журналістами, вирішення питань про покупку і продаж гравців, організація спортивних і іншого роду заходів, що пропагують здоровий спосіб життя і багато іншого. Зазвичай, спортивний менеджер характеризується як фахівець, що займає, як правило, керівну посаду в фізкультурно-спортивній організації і володіє мистецтвом наукового управління фізкультурними і спортивними організаціями.

Спортивний менеджер – ключова фігура в спортивній організації, що функціонує в ринкових умовах. Управлінська діяльність – один з найважливіших факторів функціонування і розвитку фізичної культури і спорту. Окремі елементи управлінської діяльності в певній мірі притаманні всім категоріям працівників фізичної культури і спорту: тренерам, викладачам, вчителям фізичної культури, інструкторам тощо [4]. У цьому можна переконатися, проаналізувавши посадові обов'язки різних категорій фізкультурно-спортивних працівників, передбачені тарифно-кваліфікаційними характеристиками. Так наприклад: тренер-

викладач зі спорту здійснює набір в спортивну школу, секцію, групу осіб, які бажають займатися фізичною культурою і спортом; забезпечує безпеку навчально-тренувального процесу; розробляє річні і поточні плани підготовки. Веде систематичний облік, аналіз, узагальнення результатів роботи; інструктор з фізичної культури закладів освіти організовує активний відпочинок учнів (вихованців) у режимі навчального та поза навчального часу; організовує і проводить фізкультурно-спортивні свята, змагання, дні здоров'я та інші заходи оздоровчого характеру; здійснює зв'язки з установами додаткової освіти спортивної спрямованості й установами спорту тощо [11].

У кожній організації спортивного типу незалежно від структури і форми власності є різні структурні підрозділи: управління, департаменти, відділи, групи, команди, які здійснюють різні види управлінської діяльності. У фізкультурно-спортивних організаціях працюють менеджери різних рівнів і завдання вони вирішують різні. Менеджерів, як правило, прийнято поділяти на три основні рівні.

Як правило, прийнято розрізняти: стратегічний рівень (top manager) – це керівники спортивних шкіл, спорткомплексів, президенти спортивних клубів та федерацій; тактичний рівень (middle manager) – керівники управлінь, самостійних відділів; виконавський рівень (entry manager) – тернер, начальники команд, медичний персонал.

Представники вищого рівня менеджменту виконують завдання, пов'язані з плануванням, кадровою політикою та контролем, і володіють найвищими концептуальними знаннями. Менеджери середньої ланки займаються організацією та управлінням, а також забезпечують залучення до спорту і забезпечують взаємодію між різними підрозділами та працівниками. Менеджери нижчої ланки забезпечують організацію та контроль спортивної та навчально-тренувальної діяльності (тренування, збори, змагання тощо). Для ефективного здійснення цієї діяльності вони мають володіти знаннями про сферу спорту для всіх та знаннями, що допомагають встановлювати стосунки між людьми.

Менеджерів фізичного виховання і спорту поділяють також за видами професійної діяльності, виділяючи, наприклад, такі види, як менеджер із персоналу організації, менеджер із реклами, менеджер із маркетингу, менеджер із фінансів тощо. У фітнес-клубах виділяють менеджерів за напрямками діяльності і за відповідними програмами. Наприклад, фінансовий мене-

джер, менеджер із продажів, менеджер водних програм, менеджер персональних програм, менеджер із тренажерів тощо [12].

Спортивних менеджерів поділяють і за видами професійної діяльності: генеральний менеджер, менеджер з персоналу організації, менеджер з реклами, менеджер з маркетингу, менеджер-представник спортсмена; директор спортивної школи; заступник директора спортивної школи; голова (президент) спортивного клубу; заступники голови спортивного клубу; начальник відділу спортивного клубу; директор (завідувач) спортивної споруди; президент спортивної федерації (спілки, асоціації); віцепрезидент спортивної федерації; менеджер (начальник) команди по футболу (і інших ігрових видів спорту); керівник (начальник) структурного підрозділу фізкультурно-спортивної організації; персональний менеджер спортсмена-професіонала (в тенісі, футболі, хокеї, легкої атлетики та ін.); голова комітету з фізичної культури і спорту; заступник голови комітету з фізичної культури і спорту; керівники структурних підрозділів комітетів з фізичної культури і спорту; директор фітнес-клубу і фізкультурно-оздоровчого центру [11].

Для того щоб забезпечити ефективне функціонування фізкультурно-спортивної організації менеджер виконує ряд функцій. Основними завданнями діяльності менеджера у спортивній діяльності є: керівництво діяльністю фізкультурно-спортивної організації; забезпечення фінансово-господарської діяльності фізкультурно-спортивної організації; зв'язок із керівними органами та іншими організаціями; керівництво виховним, освітнім і тренувальним процесами; створення сприятливих умов для навчання; постійне вдосконалення своєї професійної діяльності.

У межах цих завдань кожний менеджер вирішує велику кількість різноманітних функцій. С. Стадник у своїй праці визначає такі функції менеджера спортивної діяльності: загальні (планування, організацію, координацію, мотивацію, контроль, прийняття управлінських рішень) та спеціальні функції управління: підбір персоналу; збереження і зміцнення матеріально-технічної бази; пошук додаткових джерел фінансування; організація харчування, оздоровлення вихованців; науково-методичне забезпечення діяльності; впровадження інноваційних методів та технологій [13].

На думку В. Білогур, М. Дутчак спортивні менеджери виконують в організаціях такі функції: функція прийняття рішень, яка характеризується тим, що менеджер визначає напрямок діяльності організації,

вирішує питання розподілу ресурсів. (право приймати рішення має тільки менеджер, так як він несе особисту відповідальність за своє рішення); інформаційна функція характерна тим, що менеджер збирає інформацію про внутрішнє і зовнішнє середовище фізкультурно-спортивної спрямованості, розповсюджує цю інформацію у вигляді фактів та установок, роз'яснює персоналу політику, філософію та місію, найближчі і перспективні цілі спортивної організації; управлінська функція керівника – менеджер формує відносини всередині організації, мотивує діяльність, координує зусилля членів організації, виступає у якості представника організації у взаємодії з іншими організаціями [14; 12].

Ми цілком поділяємо думку С. Стадник щодо суб'єктивних характеристик діяльності менеджера. До них відносяться: професійно-рольові характеристики, професійно важливі якості та небажані якості. Також до професійно-рольових характеристик відносять знання, уміння та навички, які необхідні менеджеру (керівнику організації) для реалізації загальних і спеціальних функцій управління: планування та організацію змагань; пошук спонсорів; володіння сучасними комп'ютерними програмами та технологіями; володіння іноземними мовами; вміння формувати інформаційну та/або рекламну (PR у спорті), іміджеву політику фізкультурно-спортивної організації; вміння організувати роботу офісу організації; управлінські стратегії та стилі спілкування, механізми управління персоналом у спортивній організації; клубний менеджмент; специфічні технічні вміння; виробничі вміння; вміння використовувати спортивний інвентар тощо; знати спортивний маркетинг та основні маркетингові стратегії; знання основ правового регулювання, економіки спорту, фінансового забезпечення спортивних змагань, спортивної діяльності тощо; орієнтуватись у спортивній медицині, мати детальне уявлення про страхування, управління комерційними угодами, а також повинен бути відмінним психологом.

До професійно важливих якостей менеджера спортивної діяльності відносяться індивідуальні та професійні якості, які розкриваються і розвиваються у професійній діяльності, а також внутрішні стимули, що дозволяють менеджеру не тільки долати труднощі в роботі, ставити і досягати нові цілі, але й самореалізовуватися, саморозвиватися. Тут слід виокремити: любов до спорту; стійку професійну орієнтацію та високу мотивацію; вірність своїм

обов'язкам; почуття відповідальності за своїх підлеглих; підтримку престижу своєї організації; прагнення до розвитку своїх професійних знань, умінь та навичок; оволодіння інноваційними підходами і технологіями діяльності [13].

Висновки і перспективи подальших досліджень. Узагальнюючи вище вказане, можна стверджувати, що менеджер у спортивній діяльності це посадова особа, яка забезпечує, сприяє організації змагань, організовує, контролює та забезпечує ефективну роботу закладів фізичної культури та спорту; це фахівець, який володіє управлінською компетентністю на професійному рівні та має відповідну освіту у цій галузі.

Таким чином, проведене дослідження показало, що сучасний фахівець, менеджер з фізичної культури і спорту – це людина, яка здатна нестандартно мислити в будь-якій ситуації і професійно вирішувати поставлені йому завдання в організаційно-управлінській діяльності. Адже, зрештою від теоретичного обґрунтування моделі менеджера у спортивній діяльності треба переходити до його практичної реалізації, а отже і підвищення ефективності управлінської компетентності менеджера спортивної діяльності.

Список бібліографічних посилань

1. Коваленко Ю.М. Теоретичні засади формування управлінської компетентності майбутніх менеджерів спортивної діяльності. *Інноваційна педагогіка*, 2019. Вип. 13, Т1. С. 75–78. URL: http://innovpedagogy.od.ua/archives/2019/13/part_1/18.pdf
2. Свєртнев О.А. Характеристика основних компетентностей менеджера фізичної культури і спорту в сучасних умовах реформування вищої освіти. *Імідж сучасного педагога. Електронний науковий фаховий журнал*, 2017. № 7 (176). С.19-22.
3. Воробйова Є. В. Розвиток індивідуального стилю діяльності менеджера в процесі професійної підготовки. *Теорія і практика управління соціальними системами: філософія, психологія, педагогіка, соціологія*, 2012. № 1. С. 91–96.
4. Kovalenko J., Gnatenko K., Fedorenko O., Karpets L., & Kovalenko R. Formation of Vocational Competence of Future Specialists in Physical Education and Sports. *Pedagogika*, 2021. №140 (4), P. 220–236. <https://doi.org/10.15823/p.2020.140.12>
5. Гонтарук О. Система підготовки менеджерів з фізичної культури і спорту в ринкових умовах. *Фізична культура, спорт та здоров'я нації*, 2016. № 20. С. 593–601.
6. Постанова Кабінету міністрів України про затвердження Державної цільової соціальної програми розвитку фізичної культури і спорту на період до 2024 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/115-2017-%D0%BF#Text>.
7. Про затвердження стандарту вищої освіти за спеціальністю 017 "Фізична культура і спорт" для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти: Наказ Міністерства освіти і науки України №567 від 24.04.2019. URL: http://ru.osvita.ua/legislation/Vishya_osvita/64408/

8. Гращенкова Ж.В., Коваленко Ю.М. Фахові компетентності бакалаврів за спеціалізацією «Менеджмент у спортивній діяльності». *Priority directions of science and technology development. Proceedings of the 8th International scientific and practical conference. SPC "Sci-conf.com.ua"*. Kyiv, Ukraine, 2021. P. 404-408.
9. Класифікатор професій ДК 003:2010. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/va327609-10#Text>.
10. Довідник кваліфікаційних характеристик професій працівників, випуск 85 «Спортивна діяльність». *Міністерство молоді та спорту України: інформаційно-аналітична система по законодавству України*. URL: <http://consultant.parus.ua/?doc=0A1AGCEF18>
11. Переверзін, І.І. Сучасний спортивний менеджер та модель його підготовки. *Теорія й практика фізичної культури та спорту*, 2003. № 5. С. 57–60.
12. Дутчак М.В. Спорт для всіх в Україні: теорія і практика. Київ: Олімпійська література, 2009. 279 с. URL: <http://reposit.uni-sport.edu.ua/handle/7878787/200>
13. Стадник С.О. Акмеологічний підхід до вивчення діяльності менеджера у сфері фізичної культури та спорту. *Управлінські, психолого-педагогічні, соціологічні, філософські та історичні аспекти фізичної культури і спорту: XV Міжнародна науково-практична конференція «Фізична культура, спорт та здоров'я»*, 2015. С. 333–335.
14. Білогур В.Є. Спортивний менеджмент як новий науковий напрямок та дисципліна. *Гуманітарний вісник Запорізької державної інженерної академії*, 2016. № 64. С. 178–190.
4. Kovalenko, J., Gnatenko, K., Fedorenko, O., Karpets, L., & Kovalenko, R. (2021). Formation of Vocational Competence of Future Specialists in Physical Education and Sports. *Pedagogika*, 140(4): 220–236. <https://doi.org/10.15823/p.2020.140.12>
5. Gontaruk, O. (2016). The system of training managers in physical culture and sports in market conditions. *Physical Culture, Sports and Health of the Nation*, 20: 593–601. Retrieved from http://nbuv.gov.ua/UJRN/Fkszn_2016_20_120
6. Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine on approval of the State target social program for the development of physical culture and sports for the period up to 2024. (b.d.). Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/115-2017-%D0%BF#Text>.
7. On approval of the standard of higher education in the specialty 017 "Physical Culture and Sports" for the first (bachelor's) level of higher education: Order of the Ministry of Education and Science of Ukraine №567 dated 24.04.2019. (b.d.). Retrieved from http://ru.osvita.ua/legislation/Vishya_osvita/64408/
8. Graschenkova, Zh. V., & Kovalenko, Yu. M. (2021). Professional competencies of bachelors in the specialization «Management in sports». *Priority directions of science and technology development. Proceedings of the 8th International scientific and practical conference. SPC "Sci-conf.com.ua"*. Kyiv, Ukraine: 404–408.
9. Classifier of professions DK 003: 2010. (b.d.). Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/va327609-10#Text>
10. Handbook of qualification characteristics of employees' professions, issue 85 "Sports activities". (b.d.). Retrieved from <http://consultant.parus.ua/?doc=0A1AGCEF18>

References

1. Kovalenko, Yu.M. (2019). Theoretical Principles of Forming the Administrative Competence of Future Managers of Sports Activity. *Innovative pedagogy*, 13(1): 75–78. Retrieved from http://innovpedagogy.od.ua/archives/2019/13/part_1/18.pdf
2. Svartnev, O.A. (2017). Characteristics of the main competencies of the manager of physical culture and sports in modern conditions of higher education. *The Image of the Modern Educator*, 7(176): 19–22. Retrieved from <http://isp.poippo.pl.ua/article/view/120670>
3. Vorobyova, E.V. (2012). Development of individual style of manager's activity in the process of professional training. *Theory and practice of social systems management: philosophy, psychology, pedagogy, sociology*, 1: 91–96.
11. Pereverzin, I.I. (2003). Modern sports manager and model of his training. *Theory and practice of physical culture and sports*, 5: 57–60.
12. Dutchak, M.W. (2009). Sport for all in Ukraine: theory and practice. Kyiv: Olympic Literature. Retrieved from <http://reposit.uni-sport.edu.ua/handle/7878787/200>
13. Stadnik, S.O. (2015). Acmeological approach to the study of the manager in the field of physical culture and sports. *Managerial, Psychological and Pedagogical, Sociological, Philosophical and Historical Aspects of Physical Culture and Sports: Proceedings of the XV International Scientific and Practical Conference "Physical Culture, Sports and Health"*: 333–335.
14. Belogur, V.E. (2016). Sports management as a new scientific direction and discipline. *Humanitarian Bulletin of the Zaporizhia State Engineering Academy*, 64: 178–190. Retrieved from <https://dspace.znu.edu.ua/jspui/handle/12345/686>

KOVALENKO Julia

senior lecturer of the Ukrainian and Foreign Languages Department,
Kharkiv State Academy of Physical Culture

GENERAL CHARACTERISTICS OF THE MANAGER MODEL IN SPORTS ACTIVITIES

Summary. Introduction. The author notes that under modern market requirements, the state needs highly qualified specialists in the field of management of physical culture and sports.

The purpose of the article is to disclose and analyze general characteristics of the manager model in sports activities.

The methods of analysis, synthesis, comparison are used in the article.

Originality. The general characteristics of the concept of "manager" and "sports manager" are given. The demand for specialists-managers in the field of Physical Culture and Sports is analyzed.

Results. The author emphasizes that every sports organization, regardless of the structure and form of ownership, has different structural units: management, departments, divisions, groups, teams that carry out different types of management activities, so the article characterizes the basic levels of management (top, middle, entry manager), provides a meaningful description of its types (personnel manager of the organization, advertising man-

ager, marketing manager, etc.). The Classifier of Occupations is thoroughly analyzed and a list of positions that can be held by graduates with the qualification "Bachelor of Physical Culture and Sports" in the specialization "Management in Sports" is provided. The article considers the types of professional activity of sports managers. The functions performed by the manager of sports activities for the effective functioning of the sports organization are indicated. Professionally important qualities of a manager in sports activity (individual, professional) are characterized.

Conclusion. Thus, a modern sports manager is a specialist who has managerial competence at the professional level and has the appropriate education in this field.

Keywords: manager; sports activity manager; manager model; managerial competence; functions of a manager in sports activities.

Одержано редакцією 02.08.2021
Прийнято до публікації 24.08.2021